

Motion till riksdagen
2009/10:A291

av **Eva-Lena Jansson (s)**

Högre ambitioner i jämsällldhetspolitiken

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om behovet av en genomarbetad jämsällldhetspolitik som utgår från riksdagens jämsällldhetsmål.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om kvotering till börsnoterade bolagsstyrelser.¹

¹ Yrkande 2 hänvisat till CU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Under det övergripande målet finns fyra delmål:

- ? En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
- ? Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
- ? En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjlighet att ge och få omsorg på lika villkor.
- ? Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Ökade inkomstskillnader

Efter tre års borgerligt regerande har den förda politiken inte varit framgångsrik på jämställdhetsområdet. Statistik från riksdagens utredningstjänst (RUT) visar tydligt hur framför allt män med hög inkomst och/eller förmögenhet är den grupp som tjänar på regeringens politik. Eftersom regeringens försäkringar i arbetslöshetsförsäkringen slår extra hårt mot deltidsarbetslösa, drabbar det kvinnors hårdast då en majoritet av landets deltidsarbetslösa är kvinnor.

När det gäller regeringens försäkringar av sjukförsäkringen slår det även hårdast mot kvinnor då det är fler kvinnor än män som är långtidssjuka och därmed fler kvinnor som får sin ersättning sänkt och som nu riskerar att bli utförsäkrade. När det gäller gruppen ensamstående föräldrar, där kvinnor utgör en betydande majoritet, har regeringens politik effekten att denna grups ekonomiska utsatthet har ökat. Allt fler av de ensamstående föräldrarna är idag i behov av bostadsbidrag och/eller försörjningsstöd för att klara av att betala boende och mat.

Och eftersom andelen försörjningsstödstagare, enligt regeringens egna beräkningar, kommer att öka flera år framöver kommer det att få negativa konsekvenser för kommunernas möjlighet att förbättra exempelvis äldreomsorgen och skolan. Och med minskade skatteintäkter kommer kommunerna att behöva minska antalet anställda, vilket kommer att drabba kvinnor i dubbel bemärkelse då en majoritet av de anställda är kvinnor och majoriteten av äldre, som ofta har stort vårdbehov, också är kvinnor.

Makt och inflytande

När det gäller makt och inflytande kan vi konstatera att de statliga bolagen lyckats bäst när det gäller en jämn fördelning i styrelserna. När man däremot tittar på privata bolagsstyrelser går det inte framåt längre, istället minskar antalet kvinnor i dessa styrelser. Uppenbarligen räcker det inte med att lita på bolagens goda vilja. I vårt grannland Norge lagstiftade man därför år 2004 om krav på en andel med max 60 procent män i styrelser för bolag noterade på börsen. För att komma vidare för att uppnå riksdagens mål behöver vi en liknande lag i Sverige. Och detta är för att makt och inflytande ska kunna fördelas jämnt också utanför de politiska församlingarna.

Och att just kvinnors och mäns makt och inflytande har en skev fördelning visar sig på många olika sätt. Kvinnor är underrepresenterade på uppdrag där ersättningen eller bonusen för uppdraget är hög, medan männen inte är lika väl representerade på uppdrag som förutsätter volontärarbete. Regeringens ambition att sprida kunskap om företagande till kvinnor är också ett bevis på att kvinnors engagemang förväntas bygga på obetalda arbetsinsatser. Vi har svårt att se att liknande grupper med män skulle ges ett uppdrag av regeringen att volontärarbeta i syfte att uppnå regeringens mål.

Utbildning, omsorg och kroppslig integritet

När det gäller att leva upp till målet med en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet måste regeringen ta frågan på allvar. Det måste det finnas en föräldraförsäkring som på ett bättre sätt tar till vara båda föräldrarnas engagemang och närhet till sina barn, och det borde ske genom den s.k. isländska modellen. Kommunernas rätt att införa vårdnadsbidrag ska avskaffas. Den svenska förskolan behöver utvecklas. Några av landets kommuner har satsat på att öka sin kompetens genom att anställa genuspedagoger. Detta behöver utvecklas och förstärkas i många fler kommuner.

Målet om samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet för kvinnor och män, flickor och pojkar, förutsätter bland annat att man både i skolan, sjukvården och omsorgen har utbildats i genusfrågor och bemötande. Jämställdhetsutbildning för anställda i förskolan ska vara integrerad i den ordinarie utbildningen. Dessutom bör man verka för att ekonomiska stöd tillförsäkras landets kvinnohus som idag är alltför beroende av kommunernas ekonomi.

Med tanke på tillbakagången på flera områden när det gäller jämställdhet så behöver riksdagen ställa krav på att regeringen aktivt arbetar för att nå målen för jämställdhetspolitiken.

Stockholm den 2 oktober 2009

Eva-Lena Jansson (s)